

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Iepazīsti vietējo!

LABĀS PRAKSES PIEMĒRI KARJERAS
ATTĪSTĪBAS ATBALSTAM

PALDIES VISIEM, KURI DALĀS SAVĀ PIEREDZĒ UN AR SAVIEM
PIEMĒRIEM IEDVESMO CITUS JAUNĀM IDEJĀM UN AKTIVITĀTĒM
KARJERAS ATTĪSTĪBAS ATBALSTA JOMĀ!

Saturs

1. "Iepazīsti tēta profesiju" – vizīte bioloģiskajā saimniecībā "Cīrulīši"	3
2. "Iepazīsti vecāku profesijas"	4
3. "Iepazīsti glābēja profesiju" – sadarbība ar VUGD	5
4. "No idejas līdz uzņēmumam" – "Karamelu darbnīca"	6
5. Uzņēmējdarbības maratons "No idejas līdz prototipam"	7
6. Ekskursija uz SCHWENK Latvija	8
7. Dienvidkurzemes vidusskolēnu Karjeras diena Vainodē	9
8. "Profesiju festivāls 2026"	10
9. Krustvecāku sadarbības programma	11
10. "Zaļā karjera un vides apsaimniekošana"	12
11. "Ražošanas tradīcijas un mecenātisms"	13
12. "Ēnu diena" – vietējo iestāžu tīkls	14
13. Atvērtu durvju diena SIA "Preiļu slimnīca"	15
14. Sadarbība ar Preiļu Robotikas klubu	16
15. NVA interaktīvā darbnīca "Gatavs darbam"	17
16. "No bites līdz medum"	18
17. "Ātrie randiņi ar Vidzemes reģiona profesionālajām skolām"	19
18. Seminārs "Iekļaujoša darba vide cilvēkiem ar garīgās attīstības traucējumiem"	20
19. Starpskolu sadarbība karjeras izglītībā un sociālajā iekļaušanā	21
20. Atvērtās uzņēmumu durvis skolēniem Tukuma novadā	22
21. "Vecāku digitālā skola" – video "No bērnības sapņa līdz profesijai"	23
22. Karjeras pasākums jauniešiem "Profesiju gadatirgus"	24
23. "Mazā fiziķu universitāte" sadarbībā ar SIA "Industrial Welding"	25
24. "Kokapstrādes darbnīcā – mācāmies darot"	26
25. Kalēja darbnīca "Metālfabrika Nr. 1"	27
26. Tautas lietišķās mākslas studija "Dubna"	28
27. Biškopības saimniecība "Ieviņas"	29
28. Ekskursija uz SIA "Light Guide Optics International"	30
29. Ekskursija uz zemnieku saimniecību "Brūveri"	31
30. Sadarbība ar vietējo uzņēmumu "Staison"	32
Kopsavilkums: ko no šīs pieredzes varam paņemt līdzi?	33

1. "Iepazīsti tēta profesiju" – vizīte bioloģiskajā saimniecībā "Cīrulīši"

Organizators:

Madonas novads, Degumnieku pamatskola

Mērķauditorija:

9. klase

Norises vieta / uzņēmums:

Bioloģiskā saimniecība "Cīrulīši"

Īsa anotācija

Skolēni iepazīst bioloģiskās saimniecības darbu, lauksaimniecības profesijas un uzņēmējdarbību lauksaimniecībā, uzzina, kāda izglītība nepieciešama katrai profesijai. Apskata automatizētu dzīvnieku barošanu, slaukšanas sistēmu un digitālo darba procesu uzraudzību, degustē produkciju un pārrunā karjeras iespējas lauksaimniecībā.

3 ieguvumi

- Priekšstats par lauksaimniecības profesijām un uzņēmējdarbības iespējām Latvijas laukos.
- Praktisks priekšstats par tehnoloģiju izmantošanu lauksaimniecībā.
- Labāka izpratne par izglītības un prasmju nozīmi karjeras veidošanā lauksaimniecības nozarē.

3 mācības / secinājumi

- Pirms vizītes jāiepazīstina skolēni ar saimniecības darbību un jāizrunā drošība saskarsmē ar dzīvniekiem.
- Praktiska darbošanās palīdz labāk izprast profesijas saturu.
- Vietējā uzņēmuma pieredze ļauj sasaistīt karjeras izvēli ar reālām iespējām reģionā.

2. "Iepazīsti vecāku profesijas"

Organizators:	Madonas novads, Degumnieku pamatskola
Mērķauditorija:	1.–8. klašu skolēni
Norises vieta / uzņēmums:	Vietējo vecāku darbavietas un saimniecības

Īsa anotācija

Tēvu dienas ietvaros skolēni iepazīst vecāku profesijas, tostarp mednieka un lauksaimnieka darbu. Aktivitāte veido izpratni par profesiju daudzveidību un vietējā reģiona darba iespējām.

3 ieguvumi

- Profesiju iepazīšana caur sev pazīstamu cilvēku pieredzi.
- Labāka izpratne par reģiona darba tirgus daudzveidību.
- Saikne starp ģimeni, skolu un karjeras izglītību.

3 mācības / secinājumi

- Vecāku iesaiste padara karjeras izglītību personiski nozīmīgu.
- Profesiju piemēri jāpielāgo skolēnu vecumam.
- Īsa praktiska vizīte var būt efektīva karjeras izziņas forma.

3. "Iepazīsti glābēja profesiju" – sadarbība ar VUGD

Organizators:

Jēkabpils novads, Jēkabpils Valsts ģimnāzija

Mērķauditorija:

Ģimnāzijas skolēni

Norises vieta / uzņēmums:

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Īsa anotācija

Skolēni iepazīst ugunsdzēsēja glābēja darba ikdienu, tehniku un aprīkojumu. Ugunsdzēsēji stāsta par savu darba ikdienu un reāliem notikumiem, kas ļauj skolēniem saprast, cik atbildīgs ir ugunsdzēsēja glābēja darbs. Praktiski izmēģina aizsargtērpa uzvilkšanu, pārrunā darba prasības un nepieciešamās prasmes, apgūst drošu rīcību ārkārtas situācijās.

3 ieguvumi

- Reāls priekšstats par glābēja profesiju un tās prasībām.
- Praktiska pieredze ar profesionālo aprīkojumu.
- Drošības un atbildīgas rīcības prasmju pilnveide.

3 mācības / secinājumi

- Profesijas izvēlē jāizvērtē sava fiziskā un emocionālā sagatavotība.
- Praktiska pieredze ļauj labāk saprast profesijas prasības.
- Drošības prasmes ir nozīmīgas neatkarīgi no nākotnes profesijas.

4. “No idejas līdz uzņēmumam” – “Karamelu darbnīca”

Organizators:

Jelgavas novads/pilsēta, vietējais uzņēmums
“Karamelu darbnīca”

Mērķauditorija:

Skolēni

Norises vieta / uzņēmums:

“Karamelu darbnīca”, Jelgava

Īsa anotācija

Jelgavā esošā “Karamelu darbnīca” ir vietējais uzņēmums, kas apvieno tradicionālu saldumu ražošanu, radošumu, tūrisma piedāvājumu un uzņēmējdarbības izglītību. Dažādu vecumu skolēni iepazīst saldumu ražošanu, uzņēmējdarbību un vairākas profesijas vienā uzņēmumā: pārtikas tehnologu, ražošanas darbinieku, kvalitātes speciālistu, dizaineru, mārketinga speciālistu, klientu apkalpošanas darbinieku un uzņēmuma vadītāju. Skolēniem ir iespēja arī degustēt produkciju un meistarklasē pašiem gatavot karameles.

3 ieguvumi

- Iepazītas vairākas profesijas vienā darba vidē.
- Praktiska pieredze ražošanā un radošā darbā.
- Labāka izpratne par karjeras iespējām un uzņēmējdarbību savā reģionā.

3 mācības / secinājumi

- Meistarklase un praktiska iesaiste rada lielāku interesi nekā stāstījums.
- Vizītes saturs un laiks savlaicīgi jāsaskaņo ar uzņēmumu.
- Pirms vizītes skolēnus vēlams iepazīstināt ar uzņēmuma nozari un profesijām.

★ 5. Uzņēmējdarbības maratons “No idejas līdz prototipam”

Organizators:

Rīga, Rīgas Imantas vidusskola

Mērķauditorija:

Skolēni

Norises vieta / uzņēmums:

Rīgas Imantas vidusskola

Īsa anotācija

Komandās skolēni no problēmas nonāk līdz ilgtspējīgam risinājumam – izstrādā ideju, prototipu, biznesa modeļa skici un prezentāciju. Mentori un nozares eksperti palīdz idejas pilnveidot un sniedz profesionālu atgriezenisko saiti.

3 ieguvumi

- Attīstīta uzņēmējspēja, līderība, sadarbības un prezentēšanas prasmes.
- Ilgtspējas principu praktiska izmantošana ideju izstrādē.
- Izpratne, ka kļūdas ir daļa no mācīšanās procesa un izaugsmes.

3 mācības / secinājumi

- Mentoru iesaiste būtiski uzlabo skolēnu ideju kvalitāti.
- Ilgtspēja jāiekļauj visā darba procesā, ne tikai teorijā.
- Jārada droša vide, kurā atļauts kļūdīties un izmēģināt jaunas pieejas.

6. Ekskursija uz SCHWENK Latvija

Organizators:

Rīga, Rīgas Valsts klasiskā ģimnāzija

Mērķauditorija:

11. un 12. klašu medicīnas programmas skolēni

Norises vieta / uzņēmums:

SCHWENK Latvija SIA

Īsa anotācija

Skolēni iepazīst lielas ražotnes darbu un laboratorijas procesus. Praktiski strādā ar mērierīcēm, veic svēršanu un mērīšanu, iepazīst automatizētu kvalitātes kontroli un uzņēmuma ilgtspējas risinājumus.

3 ieguvumi

- Praktiska darbošanās ar profesionālām mērierīcēm.
- Uzņēmums piedāvā iespēju organizēt nodarbības sākumskolas skolēniem.
- Priekšstats par laboratorijas darbu, tehnoloģijām, automatizāciju un ilgtspējīgu ražošanu.

3 mācības / secinājumi

- Nelielās telpas dēļ jāierobežo dalībnieku skaits.
- Jāplāno pietiekams laiks pilnvērtīgai vizītei un piemērots apģērbs, jo telpā ir daudz putekļu.
- Jāievēro darba drošības, higiēnas un uzņēmuma iekšējās kārtības prasības.

7. Dienvidkurzemes vidusskolēnu Karjeras diena Vainodē

Organizators:

Dienvidkurzemes novads, Vainodes vidusskola

Mērķauditorija:

Dienvidkurzemes novada vidusskolēni

Norises vieta / uzņēmums:

Vainodes kultūras nams; vietējie uzņēmumi un iestādes

Īsa anotācija

Vairāk nekā 130 skolēni apmeklēja vietējos uzņēmumus un iestādes, tostarp kokapstrādes cehu, ūdens ražotni, briežu fermu, zemnieku saimniecību un militārās mācības. Dienas noslēgumā vidusskolas absolventi, kuri strādā novada uzņēmumos, stāsta par savu karjeras ceļu un hobijiem.

3 ieguvumi

- Iepazītas dažādas vietējās nozares un profesijas.
- Iegūts reāls priekšstats par karjeras iespējām novadā.
- Absolventu pieredze sniedz iedvesmu un palīdz domāt par karjeras izvēli.

3 mācības / secinājumi

- Dažādu uzņēmumu apmeklējums vienā dienā paplašina redzesloku.
- Absolventu pieredzes stāsti veido personisku saikni ar karjeras tēmu.
- Liela mēroga pasākumam nepieciešama rūpīga loģistika un sadarbība.

+ 8. "Profesiju festivāls 2026"

Organizators:

Talsu novads, Talsu novada Izglītības pārvalde

Mērķauditorija:

8. klašu skolēni no Talsu novada izglītības iestādēm

Norises vieta / uzņēmums:

Talsu novada Sporta nams, 30 profesiju stacijas

Īsa anotācija

256 skolēni izvēlējās trīs interesējošas profesijas un praktiski iepazīna to darba saturu, noskaidroja darbam nepieciešamās prasmes un izaicinājumus. Skolēni varēja uzzināt vairāk par pavāra, policijas inspektora, dīdžeja, žurnālista, mediķa, celtnieka, trenera, ugunsdrošības speciālista, CNC iekārtu operatora, fizioterapeita, muzeja pedagoga un krājuma glabātāja, nekustamā īpašuma aģenta, IT tehniķa, kanisterapeita, mākslinieka, viesmīlības speciālista un citām profesijām. Pie katras profesiju stacijas bija iespēja praktiski darboties un skenēt QR kodu, lai noskaidrotu informāciju par profesijas apguves iespējām.

3 ieguvumi

- Profesijas iepazītas praktiski, ne tikai klausoties stāstījumus.
- Paplašināts priekšstats par daudzveidīgām profesijām un karjeras iespējām Talsu novadā.
- Stiprināta sadarbība starp skolām, pašvaldību un vietējiem uzņēmējiem, radīta motivācija turpināt organizēt šādus pasākumus.

3 mācības / secinājumi

- Jārēķinās ar nopietnu sagatavošanās darbu un plašu iesaistīto personu loku.
- Nepieciešama rūpīga plānošana un savlaicīga komunikācija ar uzņēmumu pārstāvjiem un speciālistiem.
- Nepieciešama pārdomāta skolēnu reģistrācija un plūsmas organizēšana.

9. Krustvecāku sadarbības programma

Organizators:

Tukuma novads, Jaunpils pamatskola

Mērķauditorija:

Jaunpils pamatskolas skolēni

Norises vieta / uzņēmums:

Jaunpils uzņēmumi, skola un citas vietējās darba vides

Īsa anotācija

Katras klases skolēnu krusttēvi un krustmātes ir vietējie uzņēmēji un dažādu nozaru profesionāļi. Viņi aicina skolēnus ekskursijās uz uzņēmumiem, rīko praktiskas darbnīcas, paši viesojas skolā, stāsta par karjeras ceļu un vajadzības gadījumā kļūst par individuāliem mentoriem.

3 ieguvumi

- Regulāra skolu sadarbība ar Jaunpils un Viesatas uzņēmējiem.
- Motivācija mācīties un veidot savu karjeru vietējos uzņēmumos.
- Stiprāka saikne starp skolu, uzņēmējiem un vietējo kopienu.

3 mācības / secinājumi

- Ilgtermiņa partnerība veidojas pakāpeniski un prasa uzticēšanos.
- Nepieciešama regulāra koordinēšana un skaidras lomas.
- Aktivitātes jāpielāgo dažādu vecumposmu skolēnu interesēm.

10. “Zaļā karjera un vides apsaimniekošana”

Organizators:

Preiļu novads, Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzija

Mērķauditorija:

Ģimnāzijas skolēni

Norises vieta / uzņēmums:

SIA “Preiļu saimnieks”

Īsa anotācija

Skolēni iepazīst vides apsaimniekošanu, resursu efektīvu izmantošanu un “zaļās” profesijas. Sarunas papildina praktiskas vides iniciatīvas, tostarp plogings (aktivitāte, kas apvieno lēnu skriešanu vai soļošanu ar apkārtņē atrasto atkritumu savākšanu) un pilsētvides sakopšana.

3 ieguvumi

- Priekšstats par zaļajām profesijām vietējā mērogā.
- Teorijas sasaite ar praktisku vides darbu.
- Izpratne par inženierzinātņu un vides speciālistu iespējām Preiļos.

3 mācības / secinājumi

- Jārēķinās ar specifisku darba vidi un laikapstākļiem.
- Objektos obligāti jāievēro darba drošības prasības.
- Iepriekš sagatavoti jautājumi padara vizīti mērķtiecīgāku.

11. “Ražošanas tradīcijas un mecenātisms”

Organizators:	Preiļu novads, Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzija
Mērķauditorija:	Ģimnāzijas skolēni
Norises vieta / uzņēmums:	AS “Preiļu siera”

Īsa anotācija

Skolēni iepazīst pārtikas tehnologa, laboranta, loģistikas speciālista un automatizācijas inženiera darbu. Uzņēmums vienlaikus atbalsta skolas attīstību ar materiāliem un citiem resursiem.

3 ieguvumi

- Izpratne par profesiju daudzveidību pārtikas ražošanā.
- Priekšstats par automatizāciju un pilna cikla ražošanu.
- Stiprināta skolas un vietējā uzņēmuma ilgtermiņa sadarbība.

3 mācības / secinājumi

- Pārtikas ražotnēs jāievēro stingras higiēnas un sanitārās prasības.
- Jārēķinās ar specifisku darba vidi, troksni un smaržām.
- Jāparāda arī laboratoriju un citu struktūrvienību karjeras iespējas, ne tikai ražošana.

12. “Ēnu diena” – vietējo iestāžu tīkls

Organizators:	Preiļu novads, Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzija
Mērķauditorija:	Ģimnāzijas skolēni
Norises vieta / uzņēmums:	Preiļu novada pašvaldība, Izglītības pārvalde, bibliotēkas, VVD, Valsts policija, VUGD u.c.

Īsa anotācija

Skolēni ēno vietējo iestāžu speciālistus, bet iestāžu pārstāvji viesojas skolā ar praktiskām nodarbībām. Jaunieši iepazīst juristu, sabiedrisko attiecību speciālistu, projektu vadītāju un drošības ekspertu darbu.

3 ieguvumi

- Nepastarpināts priekšstats par valsts un pašvaldību darba ikdienu.
- Izpratne par karjeras iespējām vietējā valsts pārvaldē.
- Iespēja noskaidrot, kā normatīvo aktu prasības tiek īstenotas iestāžu darba ikdienā.

3 mācības / secinājumi

- Jāievēro konfidencialitāte un profesionālā ētika.
- Jārēķinās ar koncentrētu darba vidi birojā, kas prasa iedziļināšanos un pacietību.
- Ēnošanas laiks ar iestādēm jāsaskaņo savlaicīgi.

+ 13. Atvērtu durvju diena SIA “Preiļu slimnīca”

Organizators:	Preiļu novads, Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzija
Mērķauditorija:	Ģimnāzijas skolēni
Norises vieta / uzņēmums:	SIA “Preiļu slimnīca”

Īsa anotācija

Skolēni iepazīst medicīnas nozares profesijas, uzzina par ārstu, medmāsu, funkcionālo speciālistu un laborantu darba ikdienu. Praktizējoši speciālisti stāsta jauniešiem par darba ikdienu, studijām un profesijas izaicinājumiem.

3 ieguvumi

- Iepazītas pieprasītas veselības aprūpes profesijas savā novadā.
- Izprasta medicīnas iestādes darba vide, karjeras iespējas un izaicinājumi, ilgtspējas risinājumi.
- Izpratne par kvalitatīvas veselības aprūpes nozīmi un pieejamību savā reģionā.

3 mācības / secinājumi

- Slimnīcā stingri jāievēro higiēnas un drošības prasības.
- Jāņem vērā medicīnas darba emocionālā slodze.
- Vizīte jāpielāgo slimnīcas operatīvajam darbam.

14. Sadarbība ar Preiļu Robotikas klubu

Organizators:	Preiļu novads, Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzija
Mērķauditorija:	Ģimnāzijas skolēni
Norises vieta / uzņēmums:	Preiļu Robotikas klubs

Īsa anotācija

Skolēni nodarbībās un novada čempionātos attīsta STEM prasmes, apgūst programmēšanu, elektroniku, 3D modelēšanu un mehāniku. Darbs ar reālu materiāltehnisko bāzi ļauj praktiski iepazīt tehnisko nozari, gūstot priekšstatu par inženierzinātnēm.

3 ieguvumi

- Praktiskas programmēšanas, elektronikas un mehānikas prasmes.
- Izpratne par STEM profesijām un tehnoloģiju nozari.
- Komandas darba un projektu vadības pieredze.

3 mācības / secinājumi

- Ar precīzu tehniku un lodēšanas stacijām jāstrādā saskaņā ar drošības prasībām.
- Robota izveide prasa ilgstošu un neatlaidīgu darbu.
- Jābūt gatavam iedziļināties matemātikā, fizikā un programmēšanā.

✓ 15. NVA interaktīvā darbnīca “Gatavs darbam”

Organizators:	Preiļu novads, Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzija; Nodarbinātības valsts aģentūra
Mērķauditorija:	Ģimnāzijas skolēni
Norises vieta / uzņēmums:	Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzija

Īsa anotācija

Skolēni apgūst CV un motivācijas vēstules izstrādi un mācās objektīvi izvērtēt un prezentēt savas zināšanas, prasmes un personības īpašības darba devējam.

3 ieguvumi

- Praktiskas prasmes CV un motivācijas vēstules sagatavošanā.
- Labāka izpratne par savām stiprajām pusēm.
- Informācija par NVA atbalstu un jauniešu nodarbinātības iespējām.

3 mācības / secinājumi

- Nepieciešama godīga un mērķtiecīga pašanalīze.
- Interaktīvs formāts prasa aktīvu iesaisti un publisku runu.
- Darba meklēšanas dokumentiem jābūt gramatiski un stilistiski precīziem.

16. “No bites līdz medum”

Organizators:

Preiļu novads, Preiļu 2. pamatskola

Mērķauditorija:

Preiļu 2. pamatskolas skolēni

Norises vieta / uzņēmums:

Preiļu 2. pamatskola; vietējās bitenieces
uzņēmējdarbība

Īsa anotācija

Vietējā biteniece stāsta par biškopja darbu, medus ražošanu un uzņēmuma attīstību. Skolēni iepazīst darba rīkus, degustē biškopības produktus un pārrunā uzņēmējdarbības iespējas laukos.

3 ieguvumi

- Praktiska iepazīšanās ar vietējo uzņēmēju un profesiju.
- Izpratne par uzņēmējdarbības iespējām biškopības jomā.
- Izpratne par bišu nozīmi dabā un mācību satura sasaisti ar reālo dzīvi.

3 mācības / secinājumi

- Uzņēmēja iesaiste padara mācības praktiskas un saprotamas.
- Vizītes saturs, laiks un drošības jautājumi jāsaprāta iepriekš.
- Jautājumi un diskusija palīdz skolēniem izmantot vizīti jēgpilni.

↔ 17. “Ātrie randiņi ar Vidzemes reģiona profesionālajām skolām”

Organizators:

Madonas novads, Madonas pašvaldība / karjeras atbalsta jomas pedagogu sadarbības grupa

Mērķauditorija:

9. klašu skolēni

Norises vieta / uzņēmums:

Madonas novada pašvaldības domes ēka

Īsa anotācija

Vairāk nekā 170 skolēni īsās, 15 minūšu tikšanās reizēs iepazīst septiņu profesionālās izglītības iestāžu piedāvājumu. Skolas informē par programmām, praksi, stipendijām un profesijām.

3 ieguvumi

- Vienuviet salīdzinātas vairākas profesionālās izglītības iespējas.
- Tieša komunikācija ar izglītības iestāžu pārstāvjiem.
- Atbalsts pārdomātai turpmākās izglītības izvēlei.

3 mācības / secinājumi

- 15 minūtes ne vienmēr pietiek padziļinātai sarunai.
- Liels informācijas apjoms jāstrukturē, lai skolēniem būtu vieglāk salīdzināt iespējas.
- Jāveicina skolēnu aktīva jautājumu uzdošana.

18. Seminārs “Iekļaujoša darba vide cilvēkiem ar garīgās attīstības traucējumiem”

Organizators:

Rīga, Rīgas 1. pamatskola – attīstības centrs

Mērķauditorija:

Skolas speciālisti, darba devēji, valsts institūciju pārstāvji; netieši – skolēni un viņu vecāki

Norises vieta / uzņēmums:

Rīgas 1. pamatskola – attīstības centrs; SIA “Rīgas meži” darba vide

Īsa anotācija

Seminārā apspriež speciālās izglītības, karjeras atbalsta, komunikācijas un iekļaujošas darba vides jautājumus. SIA “Rīgas meži” dalās pieredzē par skolēnu nodarbinātību vasaras darbā – skolēni katru gadu piedalās Rīgas parku sakopšanā.

3 ieguvumi

- Darba devēji labāk izprot iekļaujošas nodarbinātības nosacījumus.
- Skolēniem paplašinās iespējas nākotnē iesaistīties darba tirgū.
- Stiprināta sadarbība starp skolu, darba devējiem un valsts institūcijām.

3 mācības / secinājumi

- Iekļaušanai nepieciešama regulāra komunikācija starp visām pusēm.
- Darba vide jāpielāgo individuālajām vajadzībām.
- Darba devēju izglītošana ir būtisks iekļaujošas vides priekšnoteikums.

19. Starpskolu sadarbība karjeras izglītībā un sociālajā iekļaušanā

Organizators:

Rīga, Rīgas 1. pamatskola – attīstības centrs un Rīgas Valsts 3. ģimnāzija

Mērķauditorija:

13–17 gadus veci jaunieši

Norises vieta / uzņēmums:

Rīgas 1. pamatskola – attīstības centrs un citas aktivitāšu vietas

Īsa anotācija

Dažādu skolu skolēni kopīgi iepazīst speciālā pedagoga, psihologa, keramiķa, trenera, stikla mākslinieka, gleznotāja un citu profesiju darbu. Notiek keramikas nodarbības, stikla mākslinieka darbnīcas apmeklējums, kartiņu gatavošana, laboratoriju vadīšana un tikšanās ar MyFitness speciālistiem.

3 ieguvumi

- Būtiski paplašināts redzesloks par profesiju daudzveidību.
- Veicināta sociālā iekļaušana, savstarpēja cieņa un uzticēšanās.
- Tieša saskarsme ar dažādu profesiju pārstāvjiem palīdz skolēniem labāk izprast savas intereses, spējas un iespējamās nākotnes karjeras virzienus.

3 mācības / secinājumi

- Karjeras izglītība ir efektīvāka, ja tajā ir praktiska iesaiste.
- Sociālā iekļaušana jāplāno mērķtiecīgi un ar pedagogu atbalstu.
- Jārēķinās ar laika, koordinācijas, drošības resursiem un partneru iespējām.

20. Atvērtās uzņēmumu durvis skolēniem Tukuma novadā

Organizators:

Tukuma novads, Tukuma novada Izglītības pārvalde, Tukuma novada Uzņēmēju konsultatīvā padome un Tukuma novada pašvaldība

Mērķauditorija:

218 skolēni no 8 Tukuma novada skolām

Norises vieta / uzņēmums:

SIA "Alante", "Kukul" ceptuves Tukumā un Engurē, sporta klubs "Ozols", SIA "Silu Kūdra", SIA "Rideļu dzirnavas"

Īsa anotācija

Skolēni apmeklē vietējos uzņēmumus un iepazīst to darba vidi un profesijas. Iniciatīva veidota kā izmēģinājuma pasākums, lai stiprinātu skolēnu saikni ar vietējo darba tirgu un uzņēmējiem.

3 ieguvumi

- Paplašināta izpratne par profesijām un karjeras iespējām novadā.
- Stiprināta skolu un uzņēmēju sadarbība.
- Veicināta jauniešu interese par darbu un dzīvi Tukuma novadā.

3 mācības / secinājumi

- Pasākumu vēlams organizēt laikā, kad skolām ir mazāka noslodze.
- Jāparedz risinājumi transportam uz uzņēmumiem ārpus pilsētas centra.
- Skolēni pirms vizītes jāinformē par mērķi un jāsagatavo dalībai.

▶ 21. “Vecāku digitālā skola” – video “No bērnības sapņa līdz profesijai”

Organizators:

Daugavpils Iespēju vidusskola

Mērķauditorija:

Skolēnu vecāki un citi interesenti

Norises vieta / uzņēmums:

Digitālā vide – skolas tīmekļvietne un sociālie tīkli

Īsa anotācija

Skolas atbalsta komanda izveidoja video par vecāku lomu bērna karjeras izvēles veicināšanā un karjeras vadības prasmju attīstīšanā mājas vidē.

3 ieguvumi

- Vecākiem pieejami praktiski ieteikumi bērna karjeras ceļa atbalstam.
- Digitālais formāts ļauj informāciju saņemt sev ērtā laikā un vietā.
- Materiāls ir ilgtspējīgs un izmantojams atkārtoti.

3 mācības / secinājumi

- Video var sasniegt plašāku vecāku auditoriju nekā tikai klātienē sapulces.
- Noder gan pilna garuma, gan īsi uzmanību piesaistoši video.
- Starpdisciplināra atbalsta komanda palīdz veidot visaptverošu pieeju.

22. Karjeras pasākums jauniešiem “Profesiju gadatirgus”

Organizators:

Daugavpils pilsētas Izglītības, jaunatnes un sporta pārvalde

Mērķauditorija:

7.–12. klašu skolēni

Norises vieta / uzņēmums:

Daugavpils Kultūras pils

Īsa anotācija

Dažādu nozaru uzņēmumu un profesiju pārstāvji klātienē tiekas ar skolēniem, kuri iepazīst darba pasauli, veic praktiskus uzdevumus un izmanto īpaši sagatavotus karjeras izziņas materiālus. Jaunieši gūst informāciju arī par prakses un darba iespējām vasaras brīvlaikā.

3 ieguvumi

- Tieša tikšanās ar uzņēmējiem, darba devējiem un profesionāļiem.
- Iespēja sasaistīt savas intereses ar nākotnes profesiju.
- Stiprināts dialogs starp jauniešiem un vietējo darba tirgu.

3 mācības / secinājumi

- Jāizvēlas konkrētajai vietai un mērķauditorijai piemērots formāts.
- Svarīga ir savlaicīga plānošana un skaidra skolēnu grupu organizācija.
- Skolēni iepriekš jāsatavot mērķtiecīgai sarunai ar profesionāļiem.

Σ 23. “Mazā fiziķu universitāte” sadarbībā ar SIA “Industrial Welding”

Organizators:

Daugavpils pilsētas Izglītības, jaunatnes un sporta pārvalde un SIA “Industrial Welding”

Mērķauditorija:

Skolēni un pedagogi

Norises vieta / uzņēmums:

SIA “Industrial Welding”, Daugavpils

Īsa anotācija

Praktisko darbnīcu ciklā fizika, matemātika un tehnoloģijas tiek sasaistītas ar reāliem metālapstrādes procesiem. Skolēni veic mērījumus un pētījumus uzņēmuma vidē, daļu pieredzes izmantojot ZPD izstrādē.

3 ieguvumi

- Reāla pētniecības pieredze un labāka izpratne par STEM profesijām.
- Pedagogi iegūst piemērus un tehnoloģiju pieredzi mācību procesam.
- Izveidots ilgtspējīgs skolas, pašvaldības un uzņēmuma sadarbības modelis.

3 mācības / secinājumi

- Industriālā vidē īpaši svarīga ir drošības prasību ievērošana.
- Nepieciešama precīza koordinācija starp skolu, uzņēmumu un pedagogiem.
- Praktiskam pētījumam nepieciešama iepriekšēja teorētiskā un datu apstrādes bāze.

24. "Kokapstrādes darbnīcā – mācāmies darot"

Organizators:

Krāslavas ģimnāzija

Mērķauditorija:

4. klases skolēni

Norises vieta / uzņēmums:

Krāslavas Amatniecības centrs

Īsa anotācija

Skolēni praktiski iepazīst kokapstrādes amatu, darba instrumentus un tradīcijas, paši izgatavojot koka suvenīrus un apgūstot rakstu veidošanu kokā.

3 ieguvumi

- Praktiska iepazīšanās ar amatniecības profesijām un darba vidi.
- Attīstīts radošums, precizitāte, pacietība un roku veiklība.
- Labāka izpratne par vietējo kultūras mantojumu un tradicionālo amatu vērtību.

3 mācības / secinājumi

- Strādājot ar instrumentiem, drošība ir pirmajā vietā.
- Praktiskajām nodarbībām jāparedz pietiekami daudz laika.
- Vietējo meistarību pieredze bagātina mācību procesu.

✂ 25. Kalēja darbnīca “Metālfabrika Nr. 1”

Organizators:

Līvānu pilsētas un novada izglītības iestādes

Mērķauditorija:

Līvānu pilsētas un novada skolēni

Norises vieta / uzņēmums:

Kalēja darbnīca “Metālfabrika Nr. 1”, Līvāni

Īsa anotācija

Skolēni iepazīst seno kalēja amatu, vēro darba procesu un praktiski izmēģina darba rīkus un metāla kalšanu.

3 ieguvumi

- Iepazīts mūsdienās retāk sastopams tradicionāls amats.
- Iespēja praktiski izmēģināt darba rīkus un darbošanos ar metālu.
- Profesija izskaidrota skolēniem saprotamā un aizraujošā veidā.

3 mācības / secinājumi

- Praktiskai iesaistei piemērotākas ir nelielas grupas.
- Jāplāno pietiekams laiks, lai skolēni varētu izmēģināt darbošanos.
- Jāizvēlas ērts un praktisks apģērbs darbam darbnīcā.

26. Tautas lietišķās mākslas studija "Dubna"

Organizators:

Līvānu pilsētas un novada izglītības iestādes

Mērķauditorija:

Līvānu pilsētas un novada skolēni

Norises vieta / uzņēmums:

Tautas lietišķās mākslas studija "Dubna", Līvāni

Īsa anotācija

Skolēni iepazīst audējas darbu, aušanas procesu un tradicionālo rokdarbu nozīmi, paplašinot priekšstatu par mazāk pazīstamiem amatiem.

3 ieguvumi

- Iegūtas teorētiskas un praktiskas zināšanas par audējas darbu.
- Iespēja turpināt interesi ar individuālu darbošanos aušanā.
- Paplašināts redzesloks par tradicionāliem un mūsdienās mazāk pazīstamiem amatiem.

3 mācības / secinājumi

- Apmeklējums jāaskaņo iepriekš.
- Nelielas grupas ļauj nodrošināt kvalitatīvāku pieredzi.
- Skolēnu vecumposms un grupas lielums jāpielāgo nodarbības iespējām.

27. Biškopības saimniecība “Ieviņas”

Organizators:

Līvānu pilsētas un novada izglītības iestādes

Mērķauditorija:

Līvānu pilsētas un novada skolēni

Norises vieta / uzņēmums:

Biškopības saimniecība “Ieviņas”, Jersikas pagasts, Līvānu novads

Īsa anotācija

Skolēni iepazīst bišu dravu, bitenieka profesiju un medus rašanās procesu, izmēģina biškopja aprīkojumu un praktiski darbojas ar dabisko bišu vasku.

3 ieguvumi

- Reāla pieredze bišu dravā un izpratne par bišu nozīmi.
- Praktiska iespēja izgatavot dabiskā vaska sveci.
- Iepazīti bioloģiskās saimniekošanas un uzņēmējdarbības pamati.

3 mācības / secinājumi

- Bišu dravu vislabāk apmeklēt nelielās grupās.
- Apmeklējums jāsavstāstī savlaicīgi.
- Jāizvērtē piemērotākais nokļūšanas un pārvietošanās veids.

28. Ekskursija uz SIA “Light Guide Optics International”

Organizators:	Līvānu pilsētas un novada izglītības iestādes
Mērķauditorija:	Līvānu pilsētas un novada skolēni
Norises vieta / uzņēmums:	SIA “Light Guide Optics International”, Līvāni

Īsa anotācija

Skolēni iepazīst optisko šķiedru un augsto tehnoloģiju ražošanu, dažādu nozaru speciālistu darbu un skolas mācību priekšmetu saikni ar reālu darba vidi.

3 ieguvumi

- Iepazīta augsto tehnoloģiju nozare un darba iespējas Līvānos.
- Redzama dažādu speciālistu sadarbība vienā uzņēmumā.
- Labāk izprasta matemātikas, fizikas, ķīmijas, datorikas un svešvalodu nozīme darba tirgū.

3 mācības / secinājumi

- Uzņēmuma vizīte palīdz konkrēti izprast STEM profesiju iespējas.
- Svarīgi pievērst uzmanību mūsdienīgas darba vides īpatnībām.
- Skolas mācību saturs jāsaista ar reālām profesijām un tehnoloģijām.

29. Ekskursija uz zemnieku saimniecību “Brūveri”

Organizators:	Līvānu pilsētas un novada izglītības iestādes
Mērķauditorija:	Līvānu pilsētas un novada skolēni
Norises vieta / uzņēmums:	Zemnieku saimniecība “Brūveri”, Rudzātu pagasts, Līvānu novads

Īsa anotācija

Skolēni iepazīst piena lopkopības ikdienu, saimniecības vadīšanu, nepieciešamās prasmes un mūsdienu tehnoloģijas, tostarp robotizēto slaukšanu.

3 ieguvumi

- Priekšstats par vietējā uzņēmuma darbu un lauksaimniecības nozari.
- Stiprināta skolas un vietējo uzņēmēju sadarbība.
- Iepazītas tehnoloģijas un profesijas lauksaimniecībā, uzņēmējdarbībā un tehnikā.

3 mācības / secinājumi

- Praktiska pieredze efektīvi papildina teorētiskās zināšanas.
- Vizītei nepieciešama rūpīga organizatoriskā sagatavošanās un sadarbība.
- Skolēnu interesi palielina iespēja apskatīt tehniku un vērot darba procesus.

+ 30. Sadarbība ar vietējo uzņēmumu "Staison"

Organizators:

Aleksandrovas pamatskola un vietējais uzņēmums "Staison"

Mērķauditorija:

Aleksandrovas pamatskolas skolēni

Norises vieta / uzņēmums:

Aleksandrovas pamatskola un vietējā uzņēmuma darbības vide

Īsa anotācija

Ilgtermiņa sadarbībā skolēni iepazīst kokapstrādi un uzņēmējdarbību, praktiski izgatavo putnu būrīšus un redz, kā vietējais uzņēmējs var atbalstīt skolas ideju īstenošanu.

3 ieguvumi

- Praktiska pieredze kokapstrādē un uzņēmējdarbības iepazīšana.
- Veicināta videi draudzīga domāšana un rūpes par apkārtējo vidi.
- Iegūts priekšstats par profesijām un vietējā uzņēmēja lomu kopienā.

3 mācības / secinājumi

- Sadarbība sākas ar iniciatīvu un atvērtu komunikāciju.
- Praktiskas aktivitātes skolēnus iesaista visefektīvāk.
- Ilgtermiņa partnerībai nepieciešama uzticēšanās un savstarpēja atsaucība.

Kopsavilkums: ko no šīs pieredzes varam paņemt līdzi?

Apkopojot iesniegtos piemērus, atkārtojas vairākas kopīgas atziņas par to, kas karjeras atbalsta norises padara jēgpilnas un īstenojamas praksē.

• Plānošana ir panākumu pamats

Lielākiem pasākumiem īpaši svarīga ir savlaicīga plānošana, dalībnieku plūsmas organizēšana, laika sadale un skaidra komunikācija ar partneriem.

• Praktiska pieredze strādā labāk par stāstījumu

Meistarklases, ēnošana, darbs ar aprīkojumu, prototipēšana, pētījumi un citas praktiskas aktivitātes palīdz skolēniem daudz labāk saprast profesijas saturu.

• Vietējais darba tirgus kļūst redzams

Vietējie uzņēmumi, iestādes un profesionāļi ļauj skolēniem ieraudzīt konkrētas karjeras iespējas savā novadā un sasaistīt izvēli ar reālo vidi.

• Absolventi un vietējie profesionāļi var būt īpaši iedvesmojoši

Bijusī skolas pieredze un profesionāļu personiskie stāsti veido personisku saikni ar karjeras tēmu un parāda reālus izaugsmes ceļus.

• Partnerība veidojas ilgtermiņā

Krustvecāku programma, sadarbība ar uzņēmumiem un vietējo profesionāļu iesaiste rāda, ka regulāra, uzticībā balstīta sadarbība dod lielāku efektu nekā atsevišķa vizīte.

• Jāņem vērā konkrētās darba vides specifika

Troksnis, smaržas, putekļi, laikapstākļi, šauras telpas, industriālā vide, emocionālā slodze un citi apstākļi jāizskaidro skolēniem jau pirms vizītes.

• Drošība un ētika nav formalitāte

Darba drošība, higiēna, konfidencialitāte un profesionālā ētika jāiekļauj pasākuma plānošanā un skolēnu sagatavošanā.

• Vecumposmam atbilstošs saturs palielina ieguvumu

Aktivitātes jāpielāgo skolēnu vecumam, interesēm un spējām; vienāda pieeja neder visām mērķgrupām.

• Informācija jāpadara salīdzināma un saprotama

Ja skolēni īsā laikā saņem daudz informācijas, tā jāstrukturē, jāsniedz iespēja uzdot jautājumus un jāpalīdz salīdzināt iespējas.

• Karjeras atbalsts kļūst spēcīgāks, kad sadarbojas vairākas puses

Skola, pašvaldība, uzņēmēji, valsts iestādes, vecāki, profesionālās skolas un citi partneri kopā var radīt daudzveidīgāku pieredzi.

• Iekļaušana jāplāno mērķtiecīgi

Lai karjeras pieredze būtu pieejama jauniešiem ar dažādām vajadzībām, nepieciešama iepriekšēja koordinēšana, pedagogu atbalsts un individuāla darba vides pielāgošana.

• Digitāls saturs palīdz sasniegt vecākus

Video un citi digitāli materiāli ļauj karjeras informāciju saņemt sev ērtā laikā, sasniegt plašāku auditoriju un izmantot materiālus atkārtoti.

• Pētniecība reālā darba vidē stiprina STEM prasmes

Uzņēmumu laboratorijas un ražotnes var kļūt par vidi mērījumiem, eksperimentiem un pētniecības darbu izstrādei, sasaistot teoriju ar profesionālo praksi.

• Tradicionālie un retie amati paplašina karjeras redzesloku

Amatniecība, aušana, kalēja un biškopja darbs palīdz jauniešiem iepazīt arī tādas profesijas, kuras ikdienā ir mazāk redzamas.

- **Nelielas grupas dod vairāk praktiskās pieredzes**

Darbnīcās un specifiskās darba vidēs mazāks dalībnieku skaits ļauj katram vairāk iesaistīties, uzdot jautājumus un droši izmēģināt praktiskas aktivitātes.

- **Atbalsta komanda un vietējie profesionāļi paplašina iespējas**

Karjeras atbalstu var stiprināt gan skolas atbalsta komandas sadarbība, gan vietējo uzņēmēju iesaiste kā mentoriem, iedvesmotājiem un ilgtermiņa partneriem.